

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta:	Šimon Vejlupek
Téma:	Pokyny do obchodního vedení statutárním orgánům kapitálových společností
Rozsah práce:	113 025 znaků
Datum odevzdání práce:	25. 3. 2024

1. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Problematika obchodního vedení byla už mnohokrát zpracována, přesto řada otázek zůstává nevyjasněných a zpracování zvoleného tématu tak je třeba považovat za stále aktuální. Jedná se o téma, které má „čistě“ korporálněprávní obsah, nicméně je vhodné využít zahraničních zdrojů; téma je proto možné hodnotit jako středně náročné.

2. Formální a systematické členění práce

Diplomová práce je rozdělena na pět částí, které jsou doplněny úvodem a závěrem.

V úvodu diplomant představuje téma, stanoví cíl práce a prezentuje, jakým způsobem a s pomocí jakých zdrojů zamýšlí práci zpracovat.

První část práce je věnována pojmu obchodní vedení. Diplomant zde poukazuje na dva různé výklady obchodního vedení (obchodní vedení jako každodenní činnost vs. obchodní vedení jako řízení podnikatelské činnosti obchodní společnosti bez omezení na každodennost), přičemž se přiklání k chápání obchodního vedení ve smyslu jeho každodennosti. Dále je poukázáno na skutečnost, že obchodní vedení je u každé společnosti jinak široké. Zároveň je jako nositel obchodního vedení v kapitálových společnostech určen statutární orgán.

Druhá část práce vymezuje pokyny do obchodního vedení. Diplomant zde nabízí (i s přihlédnutím k německé doktríně) definici pokynů a jejich znaky. Zároveň odlišuje pokyny od zásad, přičemž prohlubuje závěry stávající literatury a dovozuje, že pro zásady je rovněž typická dlouhodobost. Rozebrána je možná forma pokynu (na nevýhody pokynu v jiné než písemné formě je poukázáno na s. 27). Konečně je zmíněna skutečnost, že úprava (a tudíž závěry diplomové práce) je totožná pro společnost s ručením omezeným i akciovou společnost.

Třetí část práce se zaměřuje na přípustné pokyny do obchodního vedení. Rozděluje je na vyžádané (§ 51 odst. 2 ZOK) a nevyžádané. Diplomant se nejprve věnuje vyžádaným pokynům. Řeší, kdo může o pokyn požádat (jak statutární orgán, tak - v souladu se zněním citovaného ustanovení - i člen statutárního orgánu). Dále poukazuje na důsledky a vyjadřuje souhlas s aktuálními závěry Nejvyššího soudu, že udělení pokynu automaticky nevyklučuje odpovědnost členů statutárního orgánu. Vedle toho může valná hromada udělit strategické a koncepční pokyny (nevyžádané pokyny).

Čtvrtá část práce analyzuje nepřípustné pokyny do obchodního vedení. Těmi jsou veškeré pokyny, které jsou uděleny v rozporu se zákonem. Tato stručná část je zakončena krátkým pojednáním o nepřípustných pokynech.

Těžiště práce spočívá v páté části, kde je porovnávána úprava udělování pokynů do obchodního vedení v ČR a SRN. Část začíná obecným porovnáním české a německé úpravy obchodního práva a práva obchodních korporací, resp. úpravy kapitálových společností (5.2, 5.3). Jakkoliv se může toto pojednání zdát zajímavé, pro vlastní práci velký přínos nemá. Význam hraje až kapitola 5.4, která se věnuje pojmu obchodní vedení v německé úpravě. Diplomant upozorňuje na skutečnost, že pojem *Geschäftsführung* není ekvivalentem českého pojmu „obchodní vedení“ a že českému pojmu lépe odpovídá termín „laufende Geschäftsführung“. Následuje pojednání o přípustnosti udělování pokynů ve společnosti s ručením omezeným a v akciové společnosti. Jedná se přitom převážně o popisný

text, čemuž se nicméně při komparativní práci lze jen obtížně vyhnout. Porovnání úprav je – poměrně nesystematicky - provedeno v kapitole 5.7. Vhodnější by bylo za tímto účelem vložit do diplomové práce další část.

Diplomová práce je zakončena závěrem, kde diplomant zčásti otevírá nové otázky (existenci „unternehmerischen Kardinalbereich“). Zároveň však na základě textu diplomové práce dospívá k závěru, že přípustnost udělovat pokyny do obchodního vedení ve společnosti s ručením omezeným má své odůvodnění a přimlouvá se za přijetí obdobného přístupu v českém právu. Konečně navrhuje, aby přípustnost pokynů do obchodního vedení byla zvažena i v akciovém právu.

3. Vyjádření k práci

Předložená práce je poctivě zpracovanou kvalifikační prací, za jejíž hlavní přínos považuji vzhled do německého práva. Důraz na německé právo nicméně zastínil zpracování ostatních částí práce (což je zřejmé i z rozsahu použité literatury). Největší výtku směřuje na nedostatečnou hloubku argumentace, se kterou se lze na řadě míst práce setkat. Příkladem může být problematika nevýhodných pokynů, se kterými se diplomant vypořádává na jediné stránce (s. 26), obdobné platí pro nepřípustné pokyny (s. 25-26). Rovněž je možné zmínit některé nepřesnosti, kterých se diplomant v práci dopouští (podrobněji viz otázky k obhajobě).

Na druhou stranu je třeba ocenit diplomantovo nasazení pro téma, kdy se např. při zkoumání významu pojmů „Geschäftsführung“ a „Geschäftsleitung“ neváhal s žádostí o vysvětlení obou termínů obrátit na katedru obchodního práva Universität Regensburg (s. 37-38).

4. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cílem práce je „popsat a analyzovat právní úpravu udělování pokynů do obchodního vedení statutárním orgánům kapitálových společností, srovnat ji s právní úpravou ... Spolkové republiky Německo ... a konečně zhodnotit stávající úpravu a zamyslet se nad jejím dalším vývojem a případnou novelizací.“ (s. 3 práce). Práce na řadě míst postrádá hlubší analýzu. Přes tuto výtku lze uvést, že srovnání úpravy i návrh na její další vývoj je v práci provedeno. Lze uzavřít, že cíl byl v zásadě splněn.
Samostatnost při zpracování tématu	Není důvodu se domnívat, že by práce nebyla samostatným dílem diplomanta.
Logická stavba práce	Práce je vystavěna logicky, byť srovnání české a německé úpravy bylo vhodné vyčlenit do samostatné části.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů, citace)	Diplomant pracuje s relevantními národními i zahraničními zdroji, nicméně zejména českých zdrojů je velmi omezené množství. Citace jsou provedeny důsledně a převážně způsobem pro vědecké práce obvyklým. V případě odkazu na díla kolektivu autorů (zde např. Štenglová, I. a spol. Akciová společnost. Praha: C. H. Beck, 2023) je třeba při konkrétním odkazu uvádět autora konkrétního tvrzení.
Hloubka provedené analýzy	Hloubka provedené analýzy je na některých místech (viz bod 3) nedostatečná.
Jazyková a stylistická úroveň	Text je převážně dobře formulován, je plynulý a srozumitelný. Výjimku tvoří pojednání o německém právu, která (snad vlivem německé literatury) jsou obtížněji srozumitelná. Překlepy či gramatická pochybení se vyskytují spíše výjimečně (např. s. 22, 35, 38, 48). Na s. 44 v druhém odstavci chybí část textu.

5. Otázky k zodpovězení při obhajobě

- Diplomant dovozuje, že pokyn může udělit přímo (většinový) společník, tj. aniž by se jednalo o pokyn valné hromady (s. 15). Je takový pokyn (za předpokladu, že nezasahuje do obchodního vedení) pro statutární orgán závazný?
- Diplomant poukazuje na skutečnost, že i koncepční/strategický pokyn může zasáhnout do obchodního vedení. Prosím o několik příkladů takových pokynů.
- Diplomant zmiňuje, že nevýhodnost pokynu automaticky neznamená jeho nepřipustnost (s. 26). Jak na problematiku nevýhodných pokynů nahlíží německá úprava?
- Diplomant na s. 40 zmiňuje tzv. Zölibatsklausel. Co přesně tento pojem znamená, kde může být klausule obsažena a jaké má důsledky?
- Na s. 41 diplomant hovoří o „odpovědnosti, resp. ručení jednatele.“ Je jednatel (německé GmbH) podle německého práva přímo odpovědný, anebo je v postavení ručitele?
- Diplomant se přimlouvá za to, aby pokyny do obchodního vedení byly přípustné i podle českého práva, a to jak pro společnost s ručením omezeným, tak případně i pro akciovou společnost. Zároveň navrhuje přípustnost zakotvit přímo do zákona (s. 52-53). Prosím o konkrétní návrh formulace právní úpravy.

6. Doporučení/nedoporučení k obhajobě

Předloženou diplomovou práci **doporučuji** k obhajobě, přičemž ji vzhledem k výše uvedenému navrhuji klasifikovat stupněm **velmi dobře**, a to v závislosti na průběhu obhajoby

V Praze dne 4. 5. 2024

JUDr. Lucie Josková, Ph.D., LL.M., oponent diplomové práce